

Stadsbyggnadskontoret i Stockholm
Box 8314
104 20 Stockholm

Älta 2014-10-11

Kopia till: Stockholms Stadsbyggnadsnämnd
Nacka Miljö och Stadsbyggnadsnämnd

Angående återställande av fastigheten "Solvärmen 1", Skarpnäck

Föreningen Rädda Ältasjön vänder sig härmed till Stadsbyggnadskontoret i Stockholm i rubricerade fråga då det var ni som beviljade det marklov som ledde till skövling av "Solvärmen 1". För det fallet att annan avdelning inom kommunen bör underrättas/ delta i lösning av problemet utgår vi från att Stadsbyggnadskontoret ombesörjer detta. Det är den för föreningen sista återstående frågan avseende det projekt som innebar planer på anläggandet av en biogasverksamhet på den aktuella marken.

Föreningen anser frågan viktig ur miljösynpunkt då marken utgör ett känsligt ekspridningsområde i nålsögat på en grön kil mellan Nackareservatet och Flatens Naturreservat samt även utgör tillrinningsområde till Ältasjön. För Ältasjön har skövlingen av fastigheten inneburit att dagvattnet från den sidan av sjön inte längre renas naturligt såsom det tidigare gjorde då växtlighet fanns på "Solvärmen 1". Då Ältasjön förväntas beslutas om att bli en s k Vattenförekomst (enligt EUs Vattendirektiv) från år 2015 är det av vikt att marken återställs så att naturlig rening åter kan ske och förutsättningarna ges att s k "god ekologisk status" för Ältasjön uppnås. Även sjöarna nedströms, inklusive Dammtorpssjön-Söderbysjöns Natura 2000-området påverkas direkt av dagvattnet då dagvattenavloppet från Solvärmen 1 mynnar i Ältasjön nära utloppet i Ältaån, 900 m uppströms från Natura 2000-området.

Föreningen får också ständigt återkommande frågor från folk om vem som är ansvarig för återställande av marken eftersom fastigheten "Solvärmen 1" ser hemsk ut efter den skövling som skedde av exploatören 2009/2010.

Stadsbyggnadskontoret i Stockholm beviljade 2009-08-31 företaget Swedish Biogas International marklov avseende markarbeten på "Solvärmen 1". Bolaget skövlade i årsskiftet 2009/2010 tomten och högg bl a ned skyddsklassad ekskog, inklusive ekar med diameter större än 30 cm samt en skyddad jätteek (av klass 2). Vidare schaktades jord, berget blottades och jord fylldes ut på en sträcka närmaste Tyresöleden. Exploatören borrade även 100-tals hål som försågs med invändiga rör inför planerad sprängning. Området är även nedskräpat av exploatören. Text ligger det än idag kvar sprängmattor på marken (se bifogad artikel i Sth Fria Tidning i maj 2014).

Markarbetena stoppades i januari 2010 av Stockholms Miljökontor som konstaterade att markarbetena var otillåtna. De upprättade även en polisanmälan av markarbetena.

Länsstyrelsen fastställde detta beslut 2011-07-05 och konstaterade att markarbetena var direkt hänförliga till den planerade biogasverksamheten för vilken bolaget ej hade beviljats miljötillstånd.

Föreningen Rädda Ältasjön processade från januari 2010 till juni 2013 i frågan om miljötillståndet för biogasanläggningen. 2013-06-25 kom den slutliga domen från Mark- och Miljööverdomstolen. Domen innebar ett definitivt stopp för den planerade biogasverksamheten då domstolen ansåg det klarlagt att marken var olämplig för verksamheten. Tyvärr hade då detaljplanen som medger en biogasanläggning på fastigheten vunnit laga kraft. För närvarande så finns det alltså en giltig detaljplan som enbart tillåter en biogasanläggning på fastigheten. Samtidigt finns det en dom i högsta instans som inte medger en biogasanläggning på fastigheten. Marken är därmed i nuläget oanvändbar och saknar ekonomiskt värde för fastighetsägaren.

Föreningens fråga till Stadsbyggnadskontoret är nu vem som är ansvarig för uppstädning av marken samt återställande av marken på "Solvärmen 1". Då marken utgör spridningsområde för känsliga växt- och djurarter samt utgör tillrinningsområde till Ältasjön bör den snarast återställas. I nuläget kan inget växa på det blottlagda berget utan jord måste återföras samt träd planteras. Fastigheten torde mot bakgrund av domen från Mark- och miljööverdomstolen knappast någonsin bli aktuell att använda för industriverksamhet. Enligt Skogsvårdslagen måste avverkad skog återplanteras senast under tredje året efter avverkningsåret (i detta fall 2009). Undantag är om fastighetsägaren kan visa att denne har andra planer för den avverkade fastigheten.

Föreningen vill med denna skrivelse också väcka frågan om att inlemma "Solvärmen 1" i Flaten naturreservat. Detta var planen från början då Flatenreservatet inrättades, se bilaga 2. Att man inte tog med området berodde på att det då fanns en detaljplan avseende placering av solfångare på platsen och man ville inte fördröja inrättandet av Flatenreservatet. Att nu miljöskydda området och inlemma det med Flatenreservatet kan vara en rimlig kompensation för de miljöskador skövlingen inneburit, samt ger en möjlighet för naturen att på sikt återhämta sig. För Föreningen Rädda Ältasjön är återställande och bevarande av naturen på fastigheten "Solvärmen 1" en hjärtefråga.

Föreningen vill att Stockholms Stadsbyggnadskontor gör följande:

- Reder ut vem/vilka som är ansvariga (både från Stockholms Stad samt från markägaren/exploatörens sida) i de olika frågorna gällande städning, markåterställning och återplantering av fastigheten
- Ser till att fastigheten "Solvärmen 1" städas, marken återställs och återplanteras
- Verkar för att inrätta fastigheten "Solvärmen 1" i Flatens naturreservat, inklusive eventuellt uppköp av marken samt detaljplaneändring

Föreningen vore tacksam för en bekräftelse på att Stadsbyggnadskontoret mottagit vår skrivelse, samt även tacksamma för ett snart svar om vilka åtgärder ni avser att göra.

Med Vänliga Hälsningar

Lina Olsson, Ordförande Föreningen Rädda Ältasjön
Älta Strandväg 59
138 33 Älta
0708-972414
info@altasjon.se
www.altasjon.nu

Föreningen Rädda Ältasjön är en ideell och opolitisk miljöorganisation grundad 1975, som arbetar med informationsspridning till allmänheten samt fungerar som påtryckare och remissorgan när det gäller miljöfrågor i och kring Ältasjön. Föreningen bedriver även verksamhet såsom vegetationsklippning.

Bilaga 1

Artikel i Stockholm Fria Tidning, 2014-05-09

Bilaga 2

Referat ur det slutgiltigt förslag till Naturreservatsbildning av Flatenreservatet, Antaget av Kommunfullmäktige 2004-11-22

REDAKTÖR: MIKAEL MILDÉN • nyheter@stockholmsfria.nu

På området ligger skräp kvar efter Swedish biogas.

FOTO: BJÖRN DANIELSSON

Oklarheter efter nej till biogasfabrik:

"De har lämnat utan att städa upp"

Trots att det snart gått ett år sedan miljööverdomstolen sa nej till en biogasfabrik utanför Skarpnäck finns det inga svar på vad som kommer hända med marken där fabriken skulle ha byggts. Inte heller vem som ska städa upp efter Swedish biogas olagliga röjning av bland annat hundra år gamla ekar.

I juni är det ett år sedan byggnad av en biogasfabrik utanför Skarpnäck stoppades av miljööverdomstolen. Rädda Ältasjön stod som segrare mot företaget Swedish biogas och myndigheter. Men kampen var lång och tuff.

Lina Olsson, föreningen Rädda Ältasjön stridbara ordförande, berättar att de lade ner tusentals timmar för att stoppa biogasfabriken

– Hade inte vi frivilliga och miljöorganisationer samlats och lagt så mycket tid på att undersöka vad som faktiskt låg bakom de här planerna hade anläggningen byggts. Vilket hade lett till en miljökatastrof framförallt för dem som bor i Älta och i Skarpnäck. Det hade luktat väldigt illa och blivit otrivsamt att bo där.

Platsen där biogasfabriken

skulle byggas ligger öde så när på ett par gräsänder som simmar runt i en av vattenpöarna. Ljudet från motorvägen till Tyresö är påträngande. Kvar efter finns spår efter nedsågade träd, borrhål och här och där ligger säckar med betong.

– De sågade ner hundraåriga gamla ekar och sedan har de bara lämnat området utan att städa upp eller återställa det till dess ursprungliga skick, säger Lina Olsson.

FÖRETAGET SWEDISH biogas har trots flera påstötningar från SFT inte hört av sig för att svara på frågan om de kommer att städa upp efter sig.

Företaget polisanmälde av miljöförvaltningen 2010 för att ha påbörjat bygget av fabriken utan tillstånd.

– Vi polisanmälde dem, berättar

miljöförvaltningens enhetschef Krister Edvardsson.

Dock lades förundersökningen ner med hänvisning till att uppsåt inte kunde styrkas berättar han. Dock konstaterade att företaget brutit mot lagen.

LINA OLSSON OCH föreningen har sökt svar på frågan om kommunen kommer att kräva av Swedish biogas att de återställer marken och städar upp efter sig. Den frågan visar sig inte vara så lätt att ta reda på.

SFT bollas runt mellan de olika förvaltningar i staden för att till slut hamna hos kraftbolaget Fortum värme som är tomträttsinnehavare. De berättar att de väntar på beslut från kommunen innan de vidtar eventuella åtgärder mot Swedish biogas.

– Det finns en gällande detaljplan för marken för biogasanläggning och transformatorstation och det är under utredning vad som ska hända med den nu. Vi för diskussioner med exploateringskontoret som är stadens markägare. Vi avvaktar tills det är bestämt vad som ska hända med marken, säger Camilla Hanke, jurist på Fortum värme.

Även om det råder oklarheter om vad som kommer att hän-

da med tomten tror inte Lina Olsson att något annat företag skulle försöka sig på att bygga en biogasfabrik på platsen.

– Rent teoretiskt skulle det kunna ske men jag tror ingen är intresserad.

NÄR DET GÄLLER produktionen av biogas i Stockholm blev effekterna stora av att ingen biogasfabrik byggdes berättar Martin Ahrne från Biogas Öst.

– Att en planerad produktion på 100 GWh biogas årligen faller bort är givetvis ett rejält avbräck i Stockholm.

Han berättar att ny anläggning är på gång i Huddinge och det finns ytterligare planer.

– Men på kort sikt är det ett relativt stort underskott som råder som täcks av naturgas, men detta är naturligtvis ingen långsiktig lösning.

blemet med "illaluktande fabriker".

– Det finns fall där biogasanläggningar har orsakat dålig lukt och det finns också flera anläggningar som fungerar utmärkt.

Biogas Öst håller nu på att sammanställa statistik från ett flertal anläggningar över hur ofta kringboende upplever att det luktar och hur har de anläggningar som fungerar bra lagt upp sin verksamhet.

– Tyvärr är inte denna rapport klar ännu, säger han

När det gäller biogasens framtid så ökar behovet av biogas i regionen kontinuerligt, enligt Martin Ahrne

– En stark drivkraft är utvecklingen av kollektivtrafiken där dieselbussar ofta ersätts med biogasbussar.

Att en planerad produktion på 100 GWh biogas årligen faller bort är givetvis ett rejält avbräck i Stockholm.

Martin Ahrne, Biogas Öst

BJÖRN DANIELSSON

bjorn@stockholmsfria.nu

Klipp ur "Utlåtande 2004:156 RII (Dnr 304-1683/2003)", bilaga till föredragningslistan inför KF:s beslut 2004-11-22 om inrättande av Flatens naturreservat
<http://insynsverige.se/documentHandler.ashx?did=27029>

Beslutet finns på adressen <http://insynsverige.se/stockholm-kf/protokoll?date=2004-11-22>

Sid 14-15:

- Miljö- och hälsoskydds nämnden anser att större område kan tas med så att även Strandkyrkogården och naturmarken norr och väster om Skrubba industriområde tas med. De anser även att de delar av fastigheten Solvärmen 1 som idag inrymmer ekskog men som i detaljplanen är avsedd för energiproduktion med solfångare bör ingå i naturreservatet. Nämnden får medhåll av Naturskyddsföreningens Söderortskrets och Friluftsförbundet, Enskede lokalavdelning.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande: Dessa synpunkter är väl motiverade utifrån ett ekologiskt synsätt. Solvärmen 1 hyser en fin ekbacke som anknyter till en värdefull struktur både i reservatet och utanför den. Strandkyrkogården hyser ett rikt växt- och djurliv och ligger i direkt anslutning till det nuvarande reservatsområdet. Den outnyttjade marken norr och nordväst om Skrubba industriområde är visserligen något isolerad från reservatet, men är ändå en länk mellan Flatens naturreservatet och Nackaskogen. Dessa områden utelämnas emellertid i det aktuella förslaget för naturreservat, eftersom det strider mot gällande planer och väsentligt skulle försinka inrättandet av Flatens naturreservat. Stadsbyggnadskontoret föreslår dock ett vidare arbete med dessa områden, för att på sikt kunna inlemma dem i reservatet.

Sid 27

Miljö- och hälsoskydds nämnden tillstyrker förslaget till naturreservat "under förutsättning att:

- vattenmiljöerna uppmärksammas både i beslutet och skötselanvisningarna
- reservatsgränsen söder om Strandkyrkogården förflyttas så att naturreservatet även innefattar naturmarken väster och norr om Skrubba industriområde
- reservatsgränsen söder om kv Solvärmen 1 förflyttas så att naturreservatet även innefattar naturmarken inom kv Solvärmen 1
- övriga synpunkter beaktas."

Sid 28

Naturskyddsföreningen i Stockholms län, Söderortskretsen uttrycker uppskattning över förslaget till naturreservat. Föreningen är angelägen att reservatet även omfattar Ältsjön och dess stränder men föreslår några förbättringar och förtydliganden:

- 1 Området vid Ältsjön är viktigt för kontakten med Nacka friluftsområde. Föreningen föreslår att Flatens naturreservat utvidgas ytterligare norrut mellan kommungränsen och Skarpnäcks gård/ Bagarmossen.
- 2 Den obebyggda delen av kv Solvärmen (värmeverket) med lövskog bör ingå i naturreservatet. Ekodukt och bullerskydd bör byggas där.